

W nowej roli

Miesięcznik
Rolniczy

ISSN 2300-4487
Nr 5 (167) maj 2025

Pryszczycyca

- chroń swoje gospodarstwo!

str. 8-9

Rolniku, ureguluj pH gleby!

- wapnowanie w woj. łódzkim

str. 12-13

str. 14

Tradycyjna muzyka ludowa

- Wojewódzki Przegląd Zespołów Śpiewaczych Ostrówek 2025

str. 15

Spis treści

Aktualności

Tumusy rehabilitacyjne

.....str. 3

Zespół ds. analiz - Łódzkie

.....str. 4

Ubezpieczajmy się u siebie

Ubezpieczenia dla KGW

.....str. 5

Samorząd rolniczy

Działania IRWŁ

.....str. 6-7

Temat numeru

Pryszczycyca

.....str. 8-9

Dobre praktyki w rolnictwie

Rzepak ozimy

.....str. 10-11

Rolniku ureguluj pH gleby

.....str. 12-13

Specjalista doradza

Wapnowanie - nabór wniosków

.....str. 14

Smaki i pasje z regionu

Przegląd zespołów śpiewaczych

.....str. 15

Miesięcznik Rolniczy

Redakcja: Materiały do gazety

Sylwia Skulimowska – 604 627 197

sylwia.skulimowska@izbarolnicza.lodz.pl

Reklama: Piotr Kociołek – 692 467 000

piotr.kociolek@wp.pl

Zdjęcie na okładce: Stock Adobe

Artykuł tematyczny:

„Rolniku, ureguluj pH gleby!” str. 12-13

i „Wapnowanie w woj. łódzkim” str. 14

Redakcja i wydawca nie ponoszą odpowiedzialności za treść tekstów i reklam dostarczonych przez instytucje współpracujące. Redakcja nie zwraca niezamówionych tekstów i zastrzega sobie prawo ich skracania, redagowania i umieszczania na stronie

www.izbarolnicza.lodz.pl

Nakład: 10 000 egz. ISSN 2300 - 4487

Wydawca:

SAM-ROL Sp. z o. o.,

ul. Beskidzka nr 124,

91-610 Łódź, tel. 42 632 70 21

Projekty i druk:

www.tagraf.pl

Izba Rolnicza Województwa Łódzkiego
ul. Beskidzka nr 124, 91-610 Łódź
tel. 42 632-70-21 fax 42 632-70-31,
www.izbarolnicza.lodz.pl, info@izbarolnicza.lodz.pl

Izba Rolnicza
Województwa Łódzkiego

Biura Powiatowe	Przewodniczący/ Delegat	Adres biura	Telefon/@
Bełchatów	Janusz Frydrychowski Marcin Śmiałkowski	ul. Dąbrowskiego 20f 97-400 Bełchatów	511 124 504 bpbełchatow@izbarolnicza.lodz.pl
Brzeziny	Eugeniusz Supera Dorota Kołodziejczyk	UG Brzeziny ul. Sienkiewicza 16 A 95-060 Brzeziny	510 474 851 bpbrzeziny@izbarolnicza.lodz.pl
Kutno	Andrzej Górczyński Robert Pawlikowski	ul. Podrzeczna 18 99-300 Kutno, pok. 117	510 474 825 bpkutno@izbarolnicza.lodz.pl
Łask	Bronisław Węglewski Iwona Mamzer	Urząd Gminy w Łasku ul. Warszawska 14 98-100 Łask, pokój 48	510 474 871 bplask@izbarolnicza.lodz.pl
Łęczyca	Dariusz Kowalczyk Zbigniew Wojtera	ul. Marii Konopnickiej 12 99-100 Łęczyca	510 474 825 bpłeczyca@izbarolnicza.lodz.pl
Łowicz	Roman Wodzyński Janusz Staniszewski	ul. Starościńska 1 99-400 Łowicz, pok. 213	510 474 800 bpłowicz@izbarolnicza.lodz.pl
Łódź-Wschód	Michał Owczarek Marcin Derach	ul. Beskidzka nr 124 91-610 Łódź, pok. 2	510 474 874 bpłodz-wsch@izbarolnicza.lodz.pl
Opoczno	Marian Kacprzak Krzysztof Juszyński	Starostwo Powiatowe ul. Kwiatowa 1a 26-300 Opoczno, pok. C16	510 474 870 bpopoczno@izbarolnicza.lodz.pl
Pabianice	Grzegorz Antoniewski Jan Chojewski	ul. Piłsudskiego 34 95-200 Pabianice	510 474 865 bppabianice@izbarolnicza.lodz.pl
Pajęczno	Paweł Sikora Piotr Rozumek	ul. 1 Maja 73 98-330 Pajęczno	510 474 813 bppajeczno@izbarolnicza.lodz.pl
Piotrków Tryb.	Janusz Terka Tomasz Wachulec	Starostwo Powiatowe ul. Dąbrowskiego 7, pok.105 97-300 Piotrków Tryb.	510 474 861 bpiotrkow@izbarolnicza.lodz.pl
Poddębice	Ewa Bednarek Leszek Chmielecki	GS Samopomoc Chłopska ul. Kaliska 3/5 99-200 Poddębice	510 474 725 bppoddebice@izbarolnicza.lodz.pl
Radomsko	Agnieszka Zaremba Mariusz Zasępa	ul. Kościuszki 6 97-500 Radomsko, pok. 210	510 474 801 bpradomsko@izbarolnicza.lodz.pl
Rawa Maz.	Sylwester Libera Małgorzata Rosa	ul. Kościuszki 5 96-200 Rawa Maz., pok. 58	510 474 850 bprawa@izbarolnicza.lodz.pl
Sieradz	Jan Kołodziejczyk Łukasz Przybyła	Starostwo Powiatowe Plac Wojewódzki 3 98-200 Sieradz, pok. 309	511 124 538 bpsieradz@izbarolnicza.lodz.pl
Skierniewice	Jacek Ossowicz Roman Rosiński	ul. Konstytucji 3 Maja 6 96-100 Skierniewice	510 474 841 bpskierniewice@izbarolnicza.lodz.pl
Tomaszów Maz.	Paweł Rochala Piotr Bielicki	ul. Św. Antoniego 41 97-200 Tomaszów Maz., pok. 11	510 474 862 bptomaszow@izbarolnicza.lodz.pl
Wieluń	Krzysztof Wróbel Paweł Jaśko	ul. Palestrancka 5/4 98-300 Wieluń	510 474 804 bpwielun@izbarolnicza.lodz.pl
Wieruszów	Jerzy Karsznia Adam Ciećka	ul. Waryńskiego 14 98-400 Wieruszów	510 474 804 bpwieruszow@izbarolnicza.lodz.pl
Zduńska Wola	Zenon Kowalski Krzysztof Nowak	ul. Ceramiczna 10 98-220 Zduńska Wola	510 474 793 bpzdunska.wola@izbarolnicza.lodz.pl
Zgierz	Jerzy Kuzański Adam Michaś	MPGK w Zgierzu ul. Łęczycka 24 95-100 Zgierz	510 474 738 bpzgierz@izbarolnicza.lodz.pl

TOWARZYSTWO
UBEZPIECZEŃ WZAJEMNYCH

T U W

Nazwa Placówki	Adres biura	Telefon
Biuro Regionalne w Łodzi	91-455 Łódź ul. Żurawia 7/9	42/640-68-53, 640-68-54 lodz@tuw.pl
Siedziba Zamiejscowa Biura Regionalnego Łódź w Piotrkowie Tryb.	97-300 Piotrków Trybunalski ul. Daniłowskiego 5/7, II piętro	44/649-69-29, 649-69-80 piotrkowtrybunalski@tuw.pl
Siedziba Zamiejscowa Biura Regionalnego Łódź w Skierniewicach	96-100 Skierniewice ul. Jagiellońska 4	46/832-30-00, 832-36-49 skierniewice@tuw.pl
Siedziba Zamiejscowa Biura Regionalnego Łódź w Łowiczu	99-400 Łowicz ul. Zduńska 51	46/837-00-79 łowicz@tuw.pl 24/254-17-00 kutno@tuw.pl
Siedziba Zamiejscowa Biura Regionalnego Łódź w Sieradzu	98-200 Sieradz ul. Rynek 19	43/822-33-99 fax: 822-38-68 sieradz@tuw.pl
Siedziba Zamiejscowa Biura Regionalnego Łódź w Łęczycy	99-100 Łęczyca ul. Przedrynek 8	24/721-01-61 leczyca@tuw.pl
Siedziba Zamiejscowa Biura Regionalnego Łódź w Radomsku	97-500 Radomsko ul. Piłsudskiego 4	44/683-51-05, 683-21-27 radomsko@tuw.pl

Bezpłatne turnusy rehabilitacyjne dla dzieci rolników

Zadbaj o zdrowie i wypoczynek swojego dziecka wspólnie z KRUS.

Dowiedz się więcej o organizowanych turnusach rehabilitacyjnych podczas letnich wakacji 2025 roku.

W czasie turnusu Twoje dziecko połączy zdrowy wypoczynek z rehabilitacją. Dzięki specjalistom z CRR KRUS to rozwiązanie pozwala wspierać leczenie chorób układu oddechowego, układu ruchu i wad postawy.

Kto może skorzystać z tej oferty?

Dzieci urodzone w latach 2010-2018, których rodzice lub opiekunowie są ubezpieczeni w KRUS. Pierwszeństwo mają dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności.

Turnusy rehabilitacyjne trwają 21 dni. Organizujemy je w naszych Centrach Rehabilitacji Rolników:

- w Jedlcu (w terminie 28.07-17.08.2025 r. schorzenia układu ruchu)
- w Szklarskiej Porębie (w terminie 20.07-09.08.2025 r. schorzenia układu oddechowego).

Co trzeba zrobić, aby się zapisać?

Wypełnij wniosek o rehabilitację rolniczą oraz niezbędne formularze. Ich druki są dostępne w naszych placówkach terenowych a także na stronie internetowej www.gov.pl/krus

Wypełniony wniosek wraz z formularzami złóż do 30 maja 2025 roku w placówce KRUS właściwej dla Twojego miejsca zamieszkania.

Skierowanie Twojego dziecka na turnus rehabilitacyjny nastąpi po pozytywnej kwalifikacji wniosku dokonanej przez regionalnego inspektora orzecznictwa lekarskiego Kasy (w przypadku dużej liczby wniosków o zakwalifikowaniu dziecka zdecyduje dodatkowo kolejność wpływu wniosku do KRUS).

WAŻNE DLA CIEBIE I DZIECKA: nasze Centra Rehabilitacji Rolników zapewniają dzieciom całodienne wyżywienie, całodobową opiekę medyczną oraz indywidualny program rehabilitacyjny. Opiekę nad dziećmi sprawuje wykwalifikowana kadra pedagogiczna.

Pobyt Twojego dziecka na turnusie rehabilitacyjnym KRUS jest całkowicie bezpłatny. Koszt pobytu oraz dojazdu wynajętym autokarem pokrywa Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego. Dodatkowo uczestnicy turnusów objęci są ubezpieczeniem od następstw nieszczęśliwych wypadków.

Szczegółowe informacje pod numerami tel.: (42) 665 07 29 i (42) 665 07 13, a także na stronie internetowej www.gov.pl/krus

Źródło: KRUS

KONDOLENCJE

Wieloletniej Delegatce Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego
Pani Donacie Wronie
wyrazy głębokiego współczucia z powodu śmierci

OJCA

składa Zarząd Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego
oraz Delegaci Rady Powiatowej IRWŁ Powiatu Łowickiego

Wieloletniemu Delegatowi Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego
Panu Grzegorzowi Sikorskiemu
wyrazy głębokiego współczucia z powodu śmierci

MATKI

składa Zarząd Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego
oraz Delegaci Rady Powiatowej IRWŁ Powiatu Zgierskiego

Szanowni Państwo,

oddaję w Państwa ręce majowe wydanie miesięcznika „W nowej roli”, w którym znajdą Państwo wiele interesujących i przydatnych artykułów. Szczególnie polecam *Temat numeru* poświęcony pryszczycy – groźnej chorobie zakaźnej zwierząt. Przestrzeganie podstawowych zasad bioasekuracji jest kluczowe, aby skutecznie chronić gospodarstwa przed rozprzestrzenianiem się tego niebezpiecznego wirusa. Warto również zapoznać się z artykułami dotyczącymi wapnowania gleb (str. 12–13 i 14). Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi uruchomił Program Priorytetowego Wapnowania Gleb w naszym województwie – to szansa na poprawę jakości gleb i zwiększenie plonów. Zachęcam także do przeczytania artykułu o rzepaku ozimym (str. 10–11) – najważniejszej roślinie oleistej uprawianej w Polsce. Jej nasiona są wartościowym surowcem do produkcji oleju spożywczego i biopaliw. Wiedza na temat uprawy i potencjału ekonomicznego rzepaku może być cennym wsparciem dla producentów rolnych. Na uwagę zasługuje również materiał dotyczący działalności samorządu rolniczego. W tym miejscu pragnę serdecznie podziękować: Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa – Oddziałowi Regionalnemu w Łodzi, Komendzie Wojewódzkiej Policji w Łodzi, Łódzkiemu Ośrodkowi Doradztwa Rolniczego zs. w Bratoszewicach oraz Wojewódzkiej Inspekcji Handlowej w Łodzi za przeprowadzenie szkoleń dla naszych pracowników m.in. w zakresie wniosków o dopłaty bezpośrednie, bezpieczeństwa na terenach wiejskich, handlu detalicznego i bezpiecznych zakupów. Dzięki tej współpracy rolnicy mają dostęp do rzetelnych informacji i praktycznych wskazówek, które wspierają ich w podejmowaniu trafnych decyzji. Wierzymy, że regularna wymiana doświadczeń i otwarty dialog sprzyjają rozwojowi rolnictwa w naszym regionie.

Prezes Izby Rolniczej
Województwa Łódzkiego

Dariusz Tomasz Węglewski

Bronisław Węglewski Prezes IRWŁ powołany do zespołu ds. rozwoju obszarów wiejskich

Wojewoda Dorota Ryl powołała zespół ekspertów

Powołany zarządzeniem wojewody łódzkiego zespół ds. analizy szans i zagrożeń oraz potencjalnych kierunków rozwoju obszarów wiejskich w województwie łódzkim zainaugurował swoją działalność. Podczas spotkania w Łódzkim Urzędzie Wojewódzkim w Łodzi wojewoda Dorota Ryl wręczyła akty powołania członkom zespołu.

– Przed zespołem stoi niezwykle ważne zadanie – maksymalne wykorzystanie możliwości jakie oferuje budżet Unii Europejskiej w Wieloletnich Ramach Finansowych do 2035 roku. Działania muszą być powiązane z wyznaczonymi priorytetami, ujętymi w opracowanym przez zespół dokumencie, z uwzględnieniem dwóch strategicznych komunikatów – „Droga ku następny wieloletnim ramom finansowym” oraz „Wizji dla rolnictwa i żywności”. – podkreśliła wojewoda Dorota Ryl.

Przewodniczącym zespołu został dyrektor Wydziału Rolnictwa i Transportu ŁUW – Andrzej Janik, a w jego skład wchodzi siedemnastu specjalistów, reprezentujących władze samorządowe oraz instytucje związane z rolnictwem i środowiskiem.

Celem prac zespołu jest dokonanie analizy szans i zagrożeń oraz potencjalnych kierunków rozwoju obszarów wiejskich w województwie łódzkim. Eksperti

przyjrzą się również bieżącej sytuacji rolnictwa w naszym regionie. W swojej pracy wykorzystywać będą wiedzę specjalistów, doradców czy innych wyspecjalizowanych organów, posiadających specjalistyczną wiedzę w zakresie rolnictwa i ochrony środowiska.

Skład zespołu ds. analizy szans i zagrożeń oraz potencjalnych kierunków rozwoju obszarów wiejskich w województwie łódzkim:

- 1) Przewodniczący Zespołu – Andrzej Janik, Dyrektor Wydziału Rolnictwa i Transportu Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi, Przedstawiciel Wojewody Łódzkiego;
- 2) Zastępca Przewodniczącego Zespołu – Ewa Czarnecka, Dyrektor Departamentu Rolnictwa Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego, Przedstawiciel Marszałka Województwa Łódzkiego;
- 3) Sekretarz Zespołu – Sylwia Wasilewska, Kierownik Oddziału Rolnictwa i Środowiska w Wydziale Rolnictwa i Transportu Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi, Przedstawiciel Wojewody Łódzkiego;
- 4) Andrzej Karniszewski – p.o. Dyrektora Łódzkiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Bratoszowicach;
- 5) Michał Jodłowski – Dyrektor Oddziału Regionalnego w Łodzi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego;

6) Andrzej Stępień – Dyrektor Łódzkiego Oddziału Regionalnego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa;

7) Bronisław Węglewski – Prezes Zarządu Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego;

8) Iwona Obiedzińska – Przewodniczący Rady Społecznej Doradztwa Rolniczego przy Łódzkim Ośrodku Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Bratoszowicach;

9) Przemysław Jaszcak – Dyrektor Oddziału Terenowego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa w Łodzi;

10) Piotr Kopek – Prezes Zarządu Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi;

11) Włodzimierz Janek – Przedstawiciel Urzędu Statystycznego w Łodzi;

12) Ewa Gładysz – Wicestarosta Łódzki Wschodni;

13) Marcin Janiak – Wójt Gminy Pęczniew;

14) Paweł Olejniczak – Wójt Gminy Gomunice, Wiceprzewodniczący Zarządu Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej;

15) Radosław Agaciak – Wójt Gminy Brójce;

16) Mirosław Matulski – Wójt Gminy Słupia;

17) Krzysztof Kuliński – Wójt Gminy Grabica;

18) Jacek Lewera – Radny Powiatu Pajęczańskiego;

Łódzki Urząd Wojewódzki

Ochrona ubezpieczeniowa dla Kół Gospodyń Wiejskich

Od wielu dekad Koła Gospodyń Wiejskich rozwijają kulturę ludową i regionalną, pielęgnują tradycję oraz wywierają silny wpływ na rozwój polskiej wsi. Organizując festyny, kiermasze, warsztaty kulinarne czy akcje charytatywne, integrują lokalną społeczność. Oprócz niezliczonych korzyści, wydarzenia te mogą również nieść za sobą niepożądane konsekwencje, takie jak: wypadki, uszkodzenia budynków, sprzętu czy incydenty zdrowotne. Dlatego tak ważne jest, aby Koła Gospodyń Wiejskich posiadały optymalną ochronę ubezpieczeniową, która jest niezbędnym wsparciem podczas wystąpienia niesprzyjających sytuacji.

W lipcu Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW” wprowadziło na rynek unikatową ofertę ubezpieczenia skierowaną specjalnie do Kół Gospodyń Wiejskich, która trafnie odpowiada na potrzeby związane z ich działalnością statutową. Ubezpieczenie oferowane przez TUW „TUW” to nie tylko zabezpieczenie finansowe, ale także gwarancja ciągłości i stabilności funkcjonowania tego typu działalności.

Posiadanie takiego ubezpieczenia może zwiększyć wiarygodność Koła Gospodyń Wiejskich w oczach sponsorów, partnerów oraz lokalnej społeczności, ale przede wszystkim pokazuje, że organizacja działa profesjonalnie i dba o bezpieczeństwo swoich członków i uczestników organizowanych przez nią imprez.

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej

Organizując różnorodne wydarzenia, Koła Gospodyń Wiejskich są narażone na sytuacje, w których uczestnicy tych spotkań mogą doznać szkody, np. osoba biorąca udział w warsztatach kulinarnych może zostać poparzona gorącą zupą. W takiej sytuacji, jeśli KGW posiada aktualne ubezpieczenie OC i jest zobowiązane z mocy prawa do naprawienia szkody, to TUW „TUW” przejmuje odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną przez Koło i pokrywa koszty ewentualnych roszczeń.

W jakich sytuacjach Koła Gospodyń Wiejskich są chronione ubezpieczeniem OC?

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej (OC) pokrywa ewentualne roszczenia związane ze szkodami wyrządzonymi osobom trzecim w związku z:

- działalnością prowadzoną przez KGW,
- mieniem posiadanym przez KGW,

• niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem zobowiązania przez KGW.

W ramach ubezpieczenia OC, skierowanego do Kół Gospodyń Wiejskich, zakresem ochrony ubezpieczeniowej objęte są także szkody:

- powstałe w związku z wprowadzeniem przez KGW do obrotu na terenie Polski produktu (np. rękodzieła), jak również produktu rolno-spożywczego (np. ciast, swojskich wędlin),
- związane z uczestnictwem Koła Gospodyń Wiejskich w targach lub wystawach, np. od kuchni używanej przez KGW zapali się stojący obok namiot.

Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW” umożliwia również rozszerzenie zakresu ubezpieczenia OC o:

- odpowiedzialność cywilną najemcy rzeczy ruchomych i nieruchomości, tym sposobem ochroną ubezpieczeniową może zostać objęta np. świetlica wynajmowana przez KGW od gminy,
- odpowiedzialność cywilną za szkody powstałe podczas organizacji wydarzeń, które nie miały charakteru imprez masowych, np. w sytuacji, gdy z winy organizatora zawali się scena lub parkiet,
- odpowiedzialność cywilną członków zarządu Koła Gospodyń Wiejskich.

Wsparcie w niespodziewanych sytuacjach, czyli ubezpieczenie NNW

TUW „TUW” zapewnia również ochronę ubezpieczeniową od następstw nieszczęśliwych wypadków, z której mogą skorzystać członkowie Kół Gospodyń Wiejskich podczas wszelkich aktywności związanych z działalnością organizacji,

takich jak np.: udział w spotkaniach, warsztatach, występach, targach, wystawach, imprezach, pracach społecznych oraz podczas drogi „do” i „z” miejsca tych aktywności.

Jeśli któryś z członków organizacji, w wyniku nieszczęśliwego wypadku związanego z działalnością KGW, dozna trwałego uszczerbku na zdrowiu lub straci życie, w takiej sytuacji TUW „TUW” wypłaci z tego tytułu wsparcie finansowe.

Członkowie KGW, objęci ochroną ubezpieczeniową NNW w TUW „TUW”, mogą również liczyć na zwrot kosztów nabycia przedmiotów ortopedycznych, czy też zwrot uzasadnionych i udokumentowanych kosztów przysposobienia osób z niepełnosprawnościami.

TOWARZYSTWO
UBEZPIECZEŃ WZAJEMNYCH

T U W

Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW”

Biurowo Regionalne w Łodzi
ul. Żurawia 7/9, 91-455 Łódź
telefon: (42) 640-68-53
e-mail: lodz@tuw.pl
www.tuw.pl

Materiał promocyjny Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW” z siedzibą w Warszawie 02-793, ul. Raabego 13

TOWARZYSTWO
UBEZPIECZEŃ WZAJEMNYCH
T U W

Ubezpieczenie Koła Gospodyń Wiejskich

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej (OC) pokrywa roszczenia związane ze szkodami wyrządzonymi osobom trzecim w związku z:

- prowadzoną działalnością i posiadanym mieniem,
- wprowadzeniem do obrotu produktu (w tym produktu rolno-spożywczego),
- uczestnictwem w targach i wystawach.

Ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków (NNW) dla Członków Koła Gospodyń Wiejskich podczas wszelkich aktywności związanych z działalnością tej organizacji:

- udziału w spotkaniach, warsztatach, występach, targach, wystawach, imprezach, pracach społecznych,
- drogi „do” i „z” miejsca tych aktywności.

Więcej informacji na www.tuw.pl

UBEZPIECZAJMY SIĘ U SIEBIE

Informacja stanowi materiał promocyjny Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW” z siedzibą w Warszawie 02-793, ul. Raabego 13.

Działania izby rolniczej - kwiecień 2025

Szkolenie Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych T.U.W. dla rolników z powiatu piotrkowskiego

Część merytoryczna

Zarząd Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego wydał opinię w sprawie przekształcenia gruntów leśnych na cele nieleśne i gruntów rolnych na cele nierolnicze.

Zarząd na bieżąco monitoruje sytuację w rolnictwie i podejmuje działania kierując wnioski w celu rozpatrzenia i dalszej realizacji m.in. do Krajowej Rady Izb Rolniczych.

W dniu 4 kwietnia 2025 r. w imieniu Zarządu Bronisław Węglewski przekazał do Prezesa KRIR Wiktora Szmulewicza wniosek w sprawie wydłużenia terminu składania wniosków o pomoc suszową przez rolników do BP ARiMR.

W dniu 17 kwietnia 2025r. IRWŁ przekazała do KRIR przekazała odpowiedzi na pytania w sprawie Strategii odnowy pokoleniowej w rolnictwie – dokument strategiczny UE.

W dniu 22 kwietnia 2025r. w imieniu Zarządu Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego popierając wniosek Rady Powiatowej IRWŁ w Skierniewicach i Rady Powiatowej IRWŁ w Kutnie, Prezes IRWŁ Bronisław Węglewski skierował pismo do Prezesa KRIR Wiktora Szmulewicza z prośbą o rozpatrzenie i dalszą realizację.

1. Podjęcie działań mające na celu uproszczenie przepisów prawnych umożliwiające przeprowadzenie polowań indywidualnych populacji zajmujący głównie na te-

renach sadowniczych, gdzie wyrządzają duże straty w młodych nasadzeniach drzew owocowych.

2. Podjęcie działań mające na celu kontynuację budowy światłowodu na terenach wiejskich w ramach środków z KPO. Obecnie w małych miejscowościach nie ma dostępu do światłowodu a rolnicy również potrzebują szybkiego Internetu gdyż większość spraw urzędowych załatwia się w formie elektronicznej.

W omawianym okresie Zarząd IRWŁ wydał opinie do projektów aktów prawnych w sprawie:

- rozporządzenia MRiRW w sprawie stawek płatności w ramach schematów na rzecz dobrostanu zwierząt za 2024r.
- ustawy o zmianie ustawy od podatku od towarów i usług oraz zmieniającej ustawę o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw;
- rozporządzenia MRiRW w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem rzekomego pomoru;
- ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przechowywania nawozów naturalnych;
- rozporządzenia MRiRW w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania, wypłaty oraz zwrotu pomocy finansowej na operacje typu „Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej”;

- zmiany wytycznych szczegółowych w zakresie przyznawania, wypłaty i zwrotu pomocy finansowej w ramach PS dla WPR na lata 2023-2027;

Posiedzenia Rad Powiatowych Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego

W miesiącu kwietniu 2025 r. odbyło się 5 posiedzeń Rad Powiatowych IRWŁ (w dniu 1.04.2025r. powiatu kutnowskiego i poddębickiego, w dniu 10.04.2025r. powiatu łódzkiego-wschodniego, w dniu 15.04.2025r. powiatu wieruszowskiego, w dniu 23.04.2025r. powiatu rawskiego, podczas których członkowie rad powiatowych omówili, m.in. aktualną sytuację na rynkach rolnych, szkód łowieckich. Przedstawiciele instytucji sektora rolnego obecni na posiedzeniach przedstawili najważniejsze informacje dla producentów rolnych z zakresu bieżących działań m.in. płatności obszarowe na 2025r., chorób zakaźnych zwierząt, zagrożeń wynikające ze stosowania środków ochrony roślin zawierające fosforek glinu.

Ponadto w 5 powiatach (brzezińskim, łódzkim-wschodnim, piotrkowskim, poddębickim, wieruszowskim) odbyły się szkolenia dla rolników na temat „Obowiązkowe i nie-obowiązkowe ubezpieczenia w rolnictwie”. Temat szkolenia przedstawili przedstawiciele T.U.W. „T.U.W.”.

Zespół ds. analizy szans i zagrożeń oraz potencjalnych kierunków rozwoju obszarów wiejskich w województwie łódzkim

Powołany zarządzeniem wojewody łódzkiego zespół ds. analizy szans i zagrożeń oraz potencjalnych kierunków rozwoju obszarów wiejskich w województwie łódzkim zainaugurował swoją działalność. Podczas spotkania w Łódzkim Urzędzie Wojewódzkim w Łodzi wojewoda Dorota Ryl wręczyła akty powołania członkom zespołu. **Prezes IRWŁ – Bronisław Węglewski został powołany do tego Zespołu.** Celem prac zespołu jest dokonanie analizy szans i zagrożeń oraz potencjalnych kierunków rozwoju obszarów wiejskich w województwie łódzkim. Ekspertsi przyjrzą się również bieżącej sytuacji rolnictwa w naszym regionie. W swojej pracy wykorzystywać będą wiedzę specjalistów, doradców czy innych wyspecjalizowanych organów, posiadających specjalistyczną wie-

Posiedzenie Rady Powiatowej IRWŁ Powiatu Rawskiego

Posiedzenie Rady Powiatowej IRWŁ Powiatu Poddębickiego

dzę w zakresie rolnictwa i ochrony środowiska. Więcej informacji na stronie 4.

Rada ds. Młodych Rolników przy KRIR

W dniu 4.04.2025r. na SGGW w Warszawie odbyło się IV posiedzenie Rady ds. Młodych Rolników i konferencja Europa czas transformacji. IRWŁ reprezentował pan Bartosz Kornacki – członek Rady Powiatowej IRWŁ w Zduńskiej Woli.

Targi, konferencje, spotkania,

W ramach współpracy z instytucjami **w dniu 2 kwietnia 2025r.** zostało zorganizowane szkolenie dla pracowników IRWŁ z zakresu wypełniania wniosków o dopłaty bezpośrednie w kampanii 2025r., które poprowadziła pani Wioletta Dudek – Mozga – Kierownik Biura Działań Społecznych i Środowiskowych oraz Płatności Bezpośrednich ARiMR OR w Łodzi oraz Grzegorz Jarzębowski – p.o. z-cy Kierownika Działań Społecznych i Środowiskowych. Natomiast temat „Bezpieczeństwa na obszarach wiejskich w obliczu współczesnych zagrożeń” poprowadził komisarz Grzegorz Mikołajczyk z Komendy Wojewódzkiej Policji w Łodzi oraz mł. asp. Sylwia Kaźmierczak. Szkolenie **w dniu 8.04.2025r.** trybie online z zakresu Rolniczego Handlu Detalicznego przedstawiła pani Anna Walas Kierownik ŁODR zs w Bratoszewicach. **W dniu 24 kwietnia** w trybie online odbyło się szkolenie na temat Bezpiecznych zakupów, które przygotowała i przedstawiła pani Małgorzata Bonar – Wojewódzka Inspekcja Handlowa Łodzi. Temat dronów w rolnictwie oraz owady użyteczne omówił Piotr Kociółek – pracownik IRWŁ.

W dniu 10.04.2025r. z inicjatywy Starostwa Powiatowego w Zgierzu odbyło się spotkanie poświęcone problematyce szkód łowieckich w uprawach rolnych. W wydarzeniu udział wzięli rolnicy, Przewodniczący Rady Powiatowej IRWŁ – Pan Jerzy Kuzański, który przedstawił stanowisko samorządu rolniczego w zakresie podejmowanych działań i propozycji rozwiązań systemowych. Podczas spotkania zostały omówione m.in. procedury zgłaszania szkód, zasady ich szacowania a także możliwości współpracy pomiędzy rolnikami a kołami łowieckimi.

W dniach 25-27.04.2025r. wzorem lat ubiegłych również w tym roku IRWŁ zorganizowała wyjazd studyjno – szkoleniowy dla rolników z województwa łódzkiego do Soliny. Wyjazd stanowił doskonałą okazję do połączenia zdobywania wiedzy z poznawaniem uroków malowniczego regionu Bieszczad. Podczas sesji szkoleniowych rolnicy zapoznali się z aktualnymi zagadnieniami dotyczącymi ubezpieczeń w rolnictwie, które przedstawiła pani Katarzyna Białek-Traut Dyrektor. Uczestnicy wyjazdu mieli także okazję poszerzyć swoją wiedzę na temat stosowania wapna Nordkalk Rolnictwo w gospo-

darstwach rolnych – omówiono jego wpływ na poprawę jakości gleby oraz zwiększenie plonu.

W dniu 27.04.2025r. w Łódzkim Ośrodku Doradztwa Rolniczego z zs. w Bratoszewicach odbyły się Targi Rolne AGROTECHNIKA 2025. Wzorem lat ubiegłych również

w tym roku zostało zorganizowane stoisko informacyjne IRWŁ na którym zwiedzający mogli pobrać prasę rolniczą oraz skorzystać z doradztwa.

Inna działalność IRWŁ

- Biura Powiatowe Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego prowadzą nabór rolników na szkolenia dla użytkowników profesjonalnych z zakresu stosowania środków ochrony roślin. Osoby zainteresowane prosimy o kontakt z miejscowym Biurem Powiatowym IRWŁ.

- Wzorem lat ubiegłych również w tym roku rolnicy mogą skorzystać z pomocy pracowników IRWŁ przy wypełnianiu wniosków o dopłaty bezpośrednie.

- Bezpłatna publikacja Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego miesięcznik „W NOWEJ ROLI” trafia do rolników, mieszkańców wsi województwa łódzkiego.

- Prawnik Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego **udziela bezpłatnie** porad prawnych dla rolników.

Wszystkie działania, interwencje podejmowane przez Zarząd Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego oraz odpowiedzi na wnioski zgłoszone przez IRWŁ oraz informacje na temat sytuacji w rolnictwie są dostępne na stronie internetowej IRWŁ www.izbarolnicza.lodz.pl

Beata Gregorczyk-Rzewuska

p.o. Dyrektora Biura IRWŁ

Wyjazd studyjno- szkoleniowy rolników z woj. łódzkiego do Soliny

REKLAMA

CZĘŚCI DO CIĄGNIKÓW I MASZYN ROLNICZYCH

OLEJE I SMARY
ZOOTECHNIKA
ART. OGRODNICZE
OPONY

"ASPOL"

95-200 Pabianice, Świątniki 61, www.aspol.agro.pl
tel. kom. 600 29 39 62, 600 99 03 89

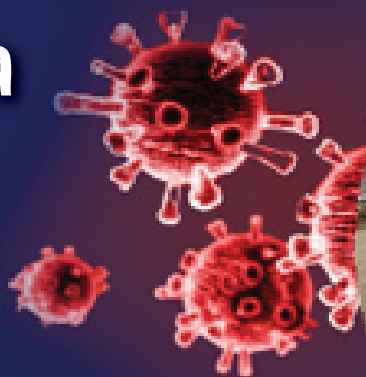

TU KUPISZ
ORYGINALNE CZĘŚCI **URSUS**

URSUS

Pryszczycyca

Pryszczycyca (FMD) to groźna choroba zakaźna wywołana przez wirusa rodzaju *Aphtovirus* należącego do rodziny *Picornaviridae*. Na zakażenie podatne są zwierzęta parzystokopytne domowe tj. bydło, owce, kozy i świny oraz dzikie (np. sarny i jelenie). Wysoka zaraźliwość pryszczycy i konieczność likwidacji całych stad zwierząt, u których wykryto tę chorobę, może mieć poważne konsekwencje dla gospodarki i prowadzi do strat ekonomicznych w sektorze rolniczym.

Wskutek pryszczycy powstają pęcherzyki i pęcherze na błonie śluzowej w jamie gębowej, na wargach, języku, w okolicy otworów nosowych oraz na wymieniu, strzykach, w szparze międzyracicowej i na koronkach racic. Po pęknięciu powodują nadżerki. U zakażonych zwierząt możesz zaobserwować także: gorączkę, apatię, kulawizny jednocześnie na wiele kończyn, sztywny chód i niechęć do poruszania się. Występuje też obfite ślinienie, otwieranie jamy ustnej z charakterystycznym mlaskaniem, utrudnione przeżuwanie i utrata łaknienia - w szczególności u bydła, a także spadek produkcji mleka. U młodych osobników choroba ta może prowadzić do szybkiej śmierci bez oznak choroby, u dorosłych – śmiertelność jest niewielka.

Jak rozprzestrzenia się choroba?

Pryszczycyca przenosi się głównie poprzez:

- bezpośredni kontakt z zakażonymi zwierzętami,
- skażone produkty zwierzęce (np. mięso, mleko),
- nasienie i zarodki,
- skórę i wełnę,
- ściółkę, paszę i wodę,
- sprzęt rolniczy, pojazdy, wyposażenie budynków inwentarskich i narzędzia do obsługi zwierząt,
- odzież i buty, na rękach osób obsługujących pastwiska, odpadki kuchenne.

Wirus znajduje się w wydychanym przez zwierzę powietrzu, wydzielinach oraz wydalinach na ok. 4 dni przed wystąpieniem u niego objawów chorobowych. Największa koncentracja wirusa znajduje się w płynie surowiczym i nabłonku pojawiających się pęcherzy. Przeżywalność mogą być nosicielami wirusa nawet do 3 lat.

Czy pryszczycyca jest groźna dla ludzi?

Człowiek może zarazić się poprzez bezpośredni kontakt z chorym zwierzęciem lub poprzez spożycie surowego, skażonego patogenem mięsa, a także zawierającego wirusy niepasteryzowanego mleka i nie-

pasteryzowanych przetworów mlecznych. Choroba u ludzi zwykle ma łagodny przebieg. Niemniej jednak osoby pracujące w gospodarstwach rolnych powinny zachować ostrożność, przestrzegać zasad higieny oraz unikać kontaktu z chorymi zwierzętami.

Chroń swoje zwierzęta – bioasekuracja

W przypadku niekontrolowanego rozprzestrzeniania się choroby może dochodzić do zakażeń w obrębie hodowli, a także w wyniku transportu zwierząt i produktów zwierzęcych.

Jak powinien chronić swoje stado?

Legalne źródło pochodzenia zwierząt: Zwierzęta wprowadzane do stada muszą pochodzić z wiadomego źródła, być oznakowane oraz zaopatrzone w świadectwo zdrowia potwierdzające ich pochodzenie i status zdrowotny.

Izolacja nowych zwierząt: Każde nowe zwierzę wprowadzane do gospodarstwa musi przejść okres kwarantanny, zanim trafi do pozostałych zwierząt.

Kontrola zdrowia zwierząt: Regularne badania weterynaryjne są kluczowe w zapobieganiu chorobie.

Czyszczenie i dezynfekcja: Konieczne są regularne działania prewencyjne: czyszczenie i dezynfekcja pomieszczeń, sprzętu i narzędzi wykorzystywanych w gospodarstwach.

Higiena osobista: Personel obsługujący zwierzęta powinien przestrzegać zasad higieny oraz stosować odzież i obuwie dedykowane do obsługi zwierząt.

Ograniczenie kontaktu: Należy unikać kontaktu ze zwierzętami z innych gospodarstw, nie używać sprzętu rolniczego ani wykorzystywanego w gospodarstwach, zwłaszcza w przypadku podejrzenia zakażenia i w okresie wzmożonego zagrożenia. Należy również bezwzględnie przestrzegać zakazu wchodzenia na teren gospodarstwa osób postronnych.

Pamiętaj!

Poproś lekarza weterynarii o konsultację, jeżeli zauważysz:

- Gorączkę
- Wysypkę lub pęcherze na skórze zwierzęcia (w szczególności w okolicach pyska, kończyn i wymion)
- Nadmierne ślinienie
- Kulawizny, sztywny chód
- Spadek apetytu i mleczności

MRiRW

BIOASEKURACJA

TO OCHRONA TWOJEGO GOSPODARSTWA

Pamiętaj o:

1. kupowaniu zwierząt wyłącznie z legalnych źródeł.
2. kwarantannie dla wprowadzanych zwierząt.
3. odkażaniu sprzętu i obuwia oraz myciu i odkażaniu rąk.
4. ograniczeniu wizyt osób postronnych.
5. stałej współpracy z lekarzem weterynarii.

MRiRW

PRYSZCZYCA

OBJAWY U ZWIERZĄT:

- gorączka i osowiałość
- nadmierne ślinienie się
- pęcherze na pysku, racicach i wymieniu
- bolesność i kulawizna
- spadek apetytu i mleczności

Podjejrzasz pryszczycę?
Zawiadom Powiatowy Inspektorat Weterynarii.

PRUSZCZYCA

PODSTAWOWE ZASADY BIOASEKURACJI CHROŃ SVOJE GOSPODRASTWO PRZED WIRUSEM PRUSZCZYCY.

PAMIĘTAJ:

- 1 Zwierzęta wprowadzane do gospodarstwa muszą pochodzić z legalnego źródła i być zidentyfikowane, a zwierzęta spoza Polski muszą mieć świadectwo zdrowia potwierdzające ich pochodzenie i status zdrowotny (dla świń świadectwo zdrowia potwierdzające ich pochodzenie i status zdrowotny obowiązuje także w obrocie krajowym).
- 2 Przed włączeniem nowo zakupionych zwierząt do stada należy je odizolować przez okres minimum 14, a optymalnie 21 dni.
- 3 Pasze i ściółka dla zwierząt parzystokopytnych muszą pochodzić z wiadomego źródła. W gospodarstwie należy je zabezpieczyć przed dostępem innych zwierząt.
- 4 Ogranicz do minimum kontakt zwierząt z innymi osobnikami, w tym na pastwiskach (ogrodzenia np. elektryczne).
- 5 Koniecznie dezynfekuj urządzenia i narzędzia mające kontakt ze środowiskiem zwierząt. Nie pożyczaj swojego sprzętu i nie korzystaj z narzędzi i sprzętów spoza gospodarstwa.
- 6 Bezwzględnie przestrzegaj zasad higieny osobistej. Przed i po obsłudze zwierząt, w tym zadawaniu pasz czy ściółki: zmień odzież i obuwie, umyj i zdezynfekuj obuwie oraz ręce środkiem wirusobójczym rekomendowanym przez lekarza weterynarii.
- 7 W wejściach do budynków inwentarskich zastosuj urządzenia dezynfekcyjne, np. maty lub kuwety ze środkiem dezynfekcyjnym (działającym na wirusa pruszczyicy) i pamiętaj, aby środek systematycznie uzupełniać.
- 8 Zadbaj o ograniczenie odwiedzin w Twoim gospodarstwie do niezbędnego minimum. Wprowadź rejestr osób wchodzących do pomieszczeń, w których są utrzymywane zwierzęta parzystokopytne oraz rejestr środków transportu do przewozu zwierząt parzystokopytnych, paszy lub produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego.
- 9 W przypadku zaobserwowania objawów choroby zakaźnej, a w szczególności: gorączki do 40 – 42°C, ślinotoku, kulawizny ze zmianami na racicach i szparach międzyracicowych lub zmian na wymionach natychmiast kontaktuj się z najbliższym lekarzem weterynarii.

Ministerstwo Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

Choroba występuje endemicznie w wielu krajach Azji. Ostatnie zakażenia w Europie występowały we Włoszech (1993), w Grecji (1994), Wielkiej Brytanii (2001 i 2007), Irlandii, Francji, Holandii (2001) w Bułgarii (2011).

Choć od dawna nie notowano występowania pruszczycy w państwach członkowskich Unii Europejskiej, to w styczniu 2025 r. jej ogniska pojawiły się w Niemczech, a w marcu 2025 r. na terytorium Węgier i Słowacji.

Kontrola i bezpieczeństwo

Polska współpracuje w zakresie pruszczycy z unijnym laboratorium referencyjnym, Światową Organizacją Zdrowia Zwierząt (WOAH). Główny Lekarz Weterynarii koordynuje działania polskich służb weterynaryjnych. Wszystkie podejrzane przypadki są poddawane kontroli, a pobrane próbki przekazywane do badań.

Specjaliści z obszaru diagnostyki pruszczycy są regularnie szkoleni w procedurach badawczych i kryzysowych.

W Zduńskiej Woli znajduje się Dział Wirusologii i Chorób Wirusowych Zwierząt Państwowego Instytutu Weterynaryjnego - Państwowego Instytutu Badawczego Zespół Badawczy Pruszczycy. Laboratorium przystosowane jest do wykrywania wirusa pruszczycy. Ma poziom bezpieczeństwa BSL-3, co oznacza:

- izolowane pomieszczenia do pracy z próbkami zakaźnymi,
- kontrolowany dostęp,
- system filtracji powietrza,
- oczyszczalnię ścieków zabezpieczającymi przed wydostaniem się wirusa poza laboratorium,
- procedurę skutecznej dezynfekcji sprzętu i personelu.

Przydatne informacje

[tps://www.wetgiw.gov.pl/](https://www.wetgiw.gov.pl/)

https://food.ec.europa.eu/animals/animal-diseases/diseases-and-control-measures/foot-and-mouth-disease_en

<https://www.efsa.europa.eu/pl>

Podstawa prawna

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie przenośnych chorób zwierząt oraz zmieniające i uchylające niektóre akty w dziedzinie zdrowia zwierząt („Prawo o zdrowiu zwierząt”) (Dz. Urz. UE L 84 z 31.03.2016, str. 1, z późn. zm.),

Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2020/687 z dnia 17 grudnia 2019 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 w odniesieniu do przepisów dotyczących zapobiegania niektórym chorobom umieszczonym w wykazie oraz ich zwalczania (Dz. Urz. UE L 174 z 03.06.2020, str. 64, z późn. zm.).

Co zrobić w przypadku podejrzenia pruszczycy?

- Natychmiast zgłoś podejrzenie do Powiatowego Inspektoratu Weterynarii: <https://pasze.wetgiw.gov.pl/piw/demo/> albo najbliższego zakładu leczniczego dla zwierząt. Możesz powiadomić także wójta (burmistrza, prezydenta miasta).
- Pozostaw zwierzęta w miejscu ich przebywania i nie wprowadzaj tam innych lub nowych zwierząt.
- Ogranicz ruch zwierząt i ludzi w gospodarstwie.
- Wstrzymaj się od wywożenia, wynoszenia i zbywania produktów.
- Współpracuj z Inspekcją Weterynaryjną.

Zwiększone zagrożenie pruszczyką w Polsce

W związku z wykryciem ognisk pruszczycy w krajach sąsiadujących Polska stoi w obliczu poważnego zagrożenia rozprzestrzenienia się tej choroby na swoim terytorium. W odpowiedzi na to zagrożenie nasz urząd uruchomił sztab kryzysowy, który ma na celu koordynację działań prewencyjnych oraz monitorowanie sytuacji na granicach.

Minister rolnictwa nadzoruje wprowadzenie dodatkowych środków ostrożności, takich jak:

- kontrola transportu zwierząt,
- wzmocnione kontrole weterynaryjne oraz
- edukacja hodowców i konsumentów.

Działania te mają na celu zapobieżenie importowi choroby do Polski oraz szybkie wykrywanie ewentualnych ognisk choroby. Współpraca z sąsiednimi krajami oraz szybka reakcja służb weterynaryjnych to kluczowe elementy strategii w walce z pruszczyką i ochronie krajowego sektora rolnego.

Jakie są konsekwencje pruszczycy

Masowe uboje zwierząt zakażonych. Straty ekonomiczne dla rolników. Zakazy eksportowe dla zwierząt i produktów zwierzęcych. Koszty zwalczania choroby dla państwa.

Tło historyczne

Ostatni przypadek FMD w Polsce stwierdzono w 1971 r. Polska obecnie (stan na 2.04.2025 r.) jest uznana przez Światową Organizację Zdrowia Zwierząt (WOAH) za kraj urzędowo wolny od tej choroby.

Ulotki, przewodniki, inne materiały: <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/pruszczyca>

Źródło: MRiRW

Rzepak ozimy - ważny dobór odmiany

Rzepak ozimy jest najważniejszą rośliną oleistą uprawianą w Polsce. Nasiona stanowią surowiec do produkcji oleju z przeznaczeniem na cele spożywcze i biopaliwo. Produkty uboczne uzyskiwane z tłoczenia oleju tj. makuch i śruta poekstrakcyjna, są wartościowymi komponentami wysokobiałkowymi wykorzystywanymi do produkcji pasz treściwych dla zwierząt.

Rzepak pełni ważną funkcję w zmianowaniu. Dobrze komponuje się w płodozmianie ze zbożami – jest dla nich jednym z najlepszych przedplonów, który m.in. ogranicza nasilenie chorób. Jest najczęściej uprawiany po zbożach, zwłaszcza jęczmieniu i pszenicy.

Ze względu na duże znaczenie gospodarcze, rzepak jest przedmiotem intensywnych prac hodowlanych, czego efektem jest znaczny postęp w jego udoskonalaniu. Badania dotyczą głównie plenności i jakości nasion, w tym m.in. zawartości tłuszczu, białka i włókna, oraz takich cech użytkowych jak: odporność na choroby, wytrzymałość na warunki stresowe (np. okresy suszy, niskie temperatury), a także odporność na pękanie łuszczyń i osypywanie nasion. Prace hodowlane obejmują również poprawę niektórych cech morfologicznych, np. zmianę pokroju rośliny, zwiększenie liczby łuszczyń, powiększenie systemu korzeniowego itp. W selekcji materiałów hodowlanych uwzględnia się też wymagania glebowe i potrzeby nawozowe. Postęp hodowlany dotyczy przede wszystkim zwiększenia poziomu plonowania, a to w głównej mierze dzięki tworzeniu nowych odmian mieszańcowych.

Hodowla odmian mieszańcowych odznacza się dużym postępem ze względu na wykorzystywanie efektu heterozji. Występuje on tylko w pokoleniu F1 i nie powtarza się w dalszych rozmnożeniach. Przejawia się on zwiększonym wigorem roślin, a także szybszym i bujniej-

szym rozwojem. Ponadto, rośliny wytwarzają silniejszy, bardziej rozrośnięty system korzeniowy, przez co mogą lepiej pobierać wodę i składniki pokarmowe. Ogólnie, odmiany mieszańcowe cechują się przede wszystkim większym potencjałem plonowania. Z tego względu, w ostatnich latach nastąpiło wyraźne zwiększenie udziału odmian mieszańcowych w uprawie. Nasiona ze zbioru odmian mieszańcowych nie mogą być wykorzystane do zasiewów w kolejnym sezonie wegetacyjnym, ponieważ nie powtarzają cech w dalszych rozmnożeniach.

W ostatnich latach w doświadczeniach PDO rzepaku ozimego realizowanych przez COBORU, odmiany mieszańcowe plonowały średnio o 14% lepiej od odmian populacyjnych (zwykle 10-20%). W sezonach wegetacyjnych, w których w większym nasileniu wystąpiły niekorzystne zjawiska atmosferyczne, reagowały przeważnie mniejszym spadkiem plonowania. Lepiej sprawdzają się w przypadku opóźnionych siewów, ze względu na szybszy rozwój początkowy.

Mimo wielu zalet odmian mieszańcowych, również odmiany populacyjne są dość często uprawiane. Są one przeważnie wysiewane w mniejszych gospodarstwach, i na małych powierzchniach. Odmiany populacyjne z reguły są mniej wymagające pod względem stanowiska. Ich podstawową zaletą jest stosunkowo łatwy zbiór, ze względu na mniejszą masę roślin. Potencjał plonowania

najlepszych odmian populacyjnych dorównuje wielkości plonowania wielu odmianom mieszańcowym. Niestety, dobór tych odmian będzie w najbliższych latach coraz mniej liczny i mniej konkurencyjny wobec odmian mieszańcowych, gdyż wiele firm zrezygnowało z ich hodowli.

Wartość gospodarcza odmian rzepaku określana jest przez wiele cech i właściwości, wśród których zasadnicze znaczenie ma wielkość i jakość plonu. Odmiany rzepaku przeważnie niejednakowo reagują na zróżnicowane warunki siedliskowe i agrotechniczne. Niektóre odmiany plonują na podobnym poziomie w całym kraju, inne z kolei plony mają zróżnicowane w poszczególnych rejonach kraju. Reakcja rejonowa w dużym stopniu podyktowana jest warunkami pogodowymi.

Przy wyborze odmiany do uprawy warto, oprócz plonu, uwzględnić także inne cechy m.in. zimotrwałość, zdrowotność, odporność na pękanie i osypywanie nasion oraz wyleganie. Spośród ocenianych innych właściwości odmian dużą uwagę zwraca się na zawartość tłuszczu w nasionach, co ma szczególne znaczenie dla zakładów tłuszczowych i coraz częściej jest uwzględniane w cenie skupu surowca.

Obecnie czynnikiem dalszego wzrostu plonów rzepaku może być przede wszystkim zwiększanie powierzchni uprawy wysokoprodukcyjnych odmian mieszańcowych. Na znaczeniu zyskują również precyzyjnie wykonywane zabiegi uprawowe i pielęgnacyjne, umożliwiające szybkie i równomierne wschody roślin oraz zapewniające ich dobry wzrost i rozwój przed zimą, a w konsekwencji lepsze przetrzymywanie i większe plonowanie. Warto także optymalizować obsadę roślin. Równomierna i umiarkowana obsada roślin dla rzepaku ozimego (ok. 30-40 szt./m² dla odmian mieszańcowych i ok. 50 dla odmian populacyjnych), umożliwia wytworzenie silnych łodyg oraz odpowiedni rozwój pędów bocznych. Innym ważnym czynnikiem jest termin siewu rzepaku ozimego, który w dużym stopniu warunkuje wzrost i rozwój rozety liściowej przed zimą. Chcąc uzyskać właściwy rozwój roślin należy dążyć do zachowania odpowiedniego dla danego rejonu terminu siewu. W województwie łódzkim optymalny termin to z reguły 15-25 sierpnia, ale przy dłuższym okresie jesiennej wegetacji rzepak wysiany na początku września też może dobrze plonować.

Wybór odmiany można dokonać spośród 165 zarejestrowanych odmian w Krajowym Rejestrze. Pomocne mogą być wyniki odmian z listy zalecanych do uprawy w województwie łódzkim przedstawione w tabeli. Wyniki porejestrowych doświadczeń odmianowych (PDO) pochodzą z lat 2022-2024.

Charakterystyka odmian na podstawie Listy Opi-sowej Odmian, COBORU.

Absolut – Plon nasion bardzo duży. Zawartość tłuszczu w nasionach nieco mniejsza od średniej, glukozy-nol-
nów średnia. Zawartość białka w suchej masie beztłuszczowej średnia. Masa 1000 nasion średnia. Zimotrwałość roślin dość duża. Rośliny wysokie, o przeciętnej odporności na

Tab. Charakterystyka odmian zalecanych do uprawy w województwie łódzkim na rok 2025 na podstawie porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego.

L p.	Odmiana	Rok wpisania do Krajowego Rejestru	Plon nasion w 2024 r. (% wzorca – 43,0 dt z ha)	Plon nasion w latach 2022-24 r. (% wzorca – 45,1 dt z ha)	Wysokość roślin	Wyleganie	Dojrzalność techniczna	Czerń krzyżowych	Zgnilizna twardzikowa
			% wzorca	cm	%	liczba dni od początku roku	skala 9 ^o	% porażonych roślin	
									2024 r.
Odmiany mieszańcowe									
1	Absolut	2018	107	103	160,8	7,9	174	3,9	2,8
2	Ambassador	2019	101	102	155,5	8,2	173	3,6	0,8
3	Amoroso ^R	2023	113	—	158,2	8,5	175	3,9	0,8
4	Artemis	2019	106	108	164,4	8,4	174	3,9	2,5
5	Batis	2020	98	101	156,2	8,3	174	3,6	0,7
6	DK Exaura	2022	108	109*	156,5	8,4	175	4,1	1,3
7	DK Excentric	2022	104	105*	162,6	8,4	174	4,0	3,0
8	DK Excited	2020	109	108	157,2	8,4	174	4,0	0,7
9	DK Exima	CCA	106	104	153,2	8,3	173	3,7	0,8
10	Jurek	2022	100	104*	147,5	8,6	174	3,6	0,8
11	KWS Granos	2021	104	108	158,0	8,6	174	3,8	3,2
12	KWS Lauros	2022	109	110*	163,2	8,5	174	3,8	2,9
13	LG Apollonia	2022	116	111*	161,0	8,3	174	4,0	0,7
14	LG Areti	2020	107	106	166,0	8,3	174	3,9	1,2
15	LG Auckland	2022	106	107*	159,2	8,5	174	3,8	0,9
16	LG Aviron	2020	104	107	160,7	8,2	174	3,5	2,2
17	PT315 ^R	2023	109	—	162,7	8,3	173	4,0	0,9
Odmiany populacyjne									
1	Bachus	2022	88	92*	146,4	8,6	174	3,8	1,0
2	Derrick	2018	88	91	145,7	8,0	174	4,0	1,0
3	Kuba ^R	2023	94	—	149,4	8,6	173	3,8	0,9
4	Tom	2022	87	94*	144,4	8,6	175	3,8	1,4

wyleganie. Termin początku kwitnienia i dojrzałości technicznej nieco wcześniejszy od średniego. Odporność na zgniliznę twardzikową, suchą zgniliznę kapustnych i choroby podstawy łodygi – średnia, na czerń krzyżowych – większa od średniej. Według deklaracji hodowcy odmiana jest odporna na wirusa żółtaczki rzepy (TuYV).

Ambassador – Plon nasion bardzo duży. Zawartość tłuszczu i glukozyolanów w nasionach średnia. Zawartość białka w suchej masie beztłuszczowej mniejsza od średniej. Masa 1000 nasion średnia. Zimotrwałość roślin dość duża. Rośliny średniej wysokości, o dość dużej odporności na wyleganie. Termin początku kwitnienia i dojrzałości technicznej średni. Odporność na zgniliznę twardzikową i choroby podstawy łodygi mniejsza od średniej, na suchą zgniliznę kapustnych i czerń krzyżowych średnia. Według deklaracji hodowcy odmiana jest odporna na wirusa żółtaczki rzepy (TuYV).

Amoroso – Plon nasion duży do bardzo dużego. Zawartość tłuszczu w nasionach średnia, glukozyolanów powyżej średniej. Zawartość białka w suchej masie beztłuszczowej duża. Masa 1000 nasion mniejsza od średniej. Zimotrwałość roślin przeciętna. Rośliny dość wysokie, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin początku kwitnienia i dojrzałości technicznej średni. Odporność na zgniliznę twardzikową, choroby podstawy łodygi i czerń krzyżowych – średnia, na suchą zgniliznę kapustnych – mniejsza od średniej. Według deklaracji hodowcy odmiana jest tolerancyjna na wirusa żółtaczki rzepy (TuYV).

Artemis – Plon nasion bardzo duży. Zawartość tłuszczu i glukozyolanów w nasionach średnia. Zawartość białka w suchej masie beztłuszczowej średnia. Masa 1000 nasion większa od średniej. Zimotrwałość roślin dość duża. Rośliny wysokie, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin początku kwitnienia i dojrzałości technicznej średni. Odporność na zgniliznę twardzikową, suchą zgniliznę kapustnych i czerń krzyżowych średnia, na choroby podstawy łodygi mniejsza od średniej. Według deklaracji hodowcy odmiana jest odporna na wirusa żółtaczki rzepy (TuYV).

Bachus – Plon nasion duży. Zawartość tłuszczu w nasionach średnia, glukozyolanów poniżej średniej. Zawartość białka w suchej masie beztłuszczowej mała. Masa 1000 nasion duża. Zimotrwałość roślin średnia. Rośliny dość niskie, o dużej odporności na wyleganie. Termin początku kwitnienia i dojrzałości technicznej średni. Odporność na zgniliznę twardzikową i suchą zgniliznę kapustnych – większa od średniej, na choroby podstawy łodygi – średnia, na czerń krzyżowych – mniejsza od średniej.

Batis – Plon nasion duży do bardzo dużego. Zawartość tłuszczu w nasionach dość duża, glukozyolanów poniżej średniej. Zawartość białka w suchej masie beztłuszczowej mniejsza od średniej. Masa 1000 nasion mniejsza od średniej. Zimotrwałość roślin średnia. Rośliny średniej wysokości, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin początku kwitnienia nieco wcześniejszy od średniego, dojrzałości technicznej średni. Odporność na zgniliznę twardzikową, suchą zgniliznę kapustnych i czerń krzyżowych średnia, na choroby podstawy łodygi mniejsza od średniej. Według deklaracji hodowcy odmiana jest odporna na wirusa żółtaczki rzepy (TuYV).

Derrick – Plon nasion dość duży. Zawartość tłuszczu w nasionach mniejsza od średniej, glukozyolanów średnia. Zawartość białka w suchej masie beztłuszczowej mniejsza od średniej. Masa 1000 nasion dość duża. Zimotrwałość roślin mniejsza od przeciętnej. Rośliny średniej wysokości, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin początku kwitnienia i dojrzałości technicznej nieco późniejszy od średniego. Odporność na zgniliznę twardzikową i choroby podstawy łodygi – większa od średniej, na

suchą zgniliznę kapustnych i czerń krzyżowych – średnia.

DK Excited – Plon nasion bardzo duży. Zawartość tłuszczu w nasionach dość duża, glukozyolanów powyżej średniej. Zawartość białka w suchej masie beztłuszczowej mniejsza od średniej. Masa 1000 nasion mniejsza od średniej. Zimotrwałość roślin dość duża. Rośliny średniej wysokości, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin początku kwitnienia i dojrzałości technicznej średni. Odporność na suchą zgniliznę kapustnych, choroby podstawy łodygi i czerń krzyżowych średnia, na zgniliznę twardzikową mniejsza od średniej. Według deklaracji hodowcy odmiana jest odporna na wirusa żółtaczki rzepy (TuYV).

DK Exaura – Plon nasion bardzo duży. Zawartość tłuszczu w nasionach dość duża, glukozyolanów powyżej średniej. Zawartość białka w suchej masie beztłuszczowej dość mała. Masa 1000 nasion mniejsza od średniej. Zimotrwałość roślin średnia. Rośliny średniej wysokości, o nieco mniejszej od przeciętnej odporności na wyleganie. Termin początku kwitnienia i dojrzałości technicznej średni. Odporność na suchą zgniliznę kapustnych – większa od średniej, na choroby podstawy łodygi i czerń krzyżowych – średnia, na zgniliznę twardzikową – mniejsza od średniej. Według deklaracji hodowcy odmiana jest tolerancyjna na wirusa żółtaczki rzepy (TuYV).

DK Exentric – Plon nasion bardzo duży. Zawartość tłuszczu w nasionach średnia, glukozyolanów powyżej średniej. Zawartość białka w suchej masie beztłuszczowej mniejsza od średniej. Masa 1000 nasion średnia. Zimotrwałość roślin średnia. Rośliny wysokie, o dość dużej odporności na wyleganie. Termin początku kwitnienia późny, dojrzałości technicznej nieco późniejszy od średniego. Odporność na suchą zgniliznę kapustnych i choroby podstawy łodygi – większa od średniej, na zgniliznę twardzikową i czerń krzyżowych – średnia. Według deklaracji hodowcy odmiana jest tolerancyjna na wirusa żółtaczki rzepy (TuYV).

Jurek – Plon nasion bardzo duży. Zawartość tłuszczu w nasionach średnia, glukozyolanów poniżej średniej. Zawartość białka w suchej masie beztłuszczowej dość mała. Masa 1000 nasion średnia. Zimotrwałość roślin średnia. Rośliny średniej wysokości, o dużej odporności na wyleganie. Termin początku kwitnienia i dojrzałości technicznej nieco wcześniejszy od średniego. Odporność na suchą zgniliznę kapustnych i choroby podstawy łodygi – większa od średniej, na zgniliznę twardzikową i czerń krzyżowych – średnia. Według deklaracji hodowcy odmiana jest tolerancyjna na wirusa żółtaczki rzepy (TuYV).

Kuba – Plon nasion duży. Zawartość tłuszczu w nasionach większa od średniej, glukozyolanów poniżej średniej. Zawartość białka w suchej masie beztłuszczowej średnia. Masa 1000 nasion średnia. Zimotrwałość roślin średnia. Rośliny dość niskie, o dużej odporności na wyleganie. Termin początku kwitnienia nieco wcześniejszy od średniego, dojrzałości technicznej średni. Odporność na zgniliznę twardzikową i suchą zgniliznę kapustnych – większa od średniej, na choroby podstawy łodygi i czerń krzyżowych – średnia.

KWS Granos – Plon nasion duży do bardzo dużego. Zawartość tłuszczu w nasionach mniejsza od średniej, glukozyolanów powyżej średniej. Zawartość białka w suchej masie beztłuszczowej średnia. Masa 1000 nasion średnia. Zimotrwałość roślin średnia. Rośliny średniej wysokości, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin początku kwitnienia i dojrzałości technicznej średni. Odporność na choroby podstawy łodygi – większa od średniej, na czerń krzyżowych – średnia, na zgniliznę twardzikową – mniejsza od średniej.

KWS Lauros – Plon nasion bardzo duży. Zawartość tłuszczu w nasionach średnia, glukozyolanów powyżej średniej. Zawartość białka w suchej masie beztłuszczowej średnia. Masa 1000 nasion większa od średniej. Zimotrwa-

łość roślin średnia. Rośliny dość wysokie, o dużej odporności na wyleganie. Termin początku kwitnienia i dojrzałości technicznej średni. Odporność na suchą zgniliznę kapustnych i choroby podstawy łodygi – większa od średniej, na zgniliznę twardzikową i czerń krzyżowych – średnia.

LG Apollonia – Plon nasion bardzo duży. Zawartość tłuszczu i glukozyolanów w nasionach średnia. Zawartość białka w suchej masie beztłuszczowej dość duża. Masa 1000 nasion większa od średniej. Zimotrwałość roślin średnia. Rośliny dość wysokie, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin początku kwitnienia i dojrzałości technicznej średni. Odporność na zgniliznę twardzikową, suchą zgniliznę kapustnych, choroby podstawy łodygi i czerń krzyżowych – średnia. Według deklaracji hodowcy odmiana jest tolerancyjna na wirusa żółtaczki rzepy (TuYV).

LG Areti – Plon nasion bardzo duży. Zawartość tłuszczu i glukozyolanów w nasionach średnia. Zawartość białka w suchej masie beztłuszczowej większa od średniej. Masa 1000 nasion średnia. Zimotrwałość roślin dość duża. Rośliny wysokie, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin początku kwitnienia i dojrzałości technicznej średni. Odporność na czerń krzyżowych większa od średniej, na suchą zgniliznę kapustnych i choroby podstawy łodygi średnia, na zgniliznę twardzikową mniejsza od średniej. Według deklaracji hodowcy odmiana jest odporna na wirusa żółtaczki rzepy (TuYV).

LG Auckland – Plon nasion bardzo duży. Zawartość tłuszczu i glukozyolanów w nasionach średnia. Zawartość białka w suchej masie beztłuszczowej duża. Masa 1000 nasion większa od średniej. Zimotrwałość roślin średnia. Rośliny dość wysokie, o mniejszej od przeciętnej odporności na wyleganie. Termin początku kwitnienia i dojrzałości technicznej średni. Odporność na zgniliznę twardzikową, suchą zgniliznę kapustnych, choroby podstawy łodygi i czerń krzyżowych – średnia. Według deklaracji hodowcy odmiana jest tolerancyjna na wirusa żółtaczki rzepy (TuYV).

LG Aviron – Plon nasion bardzo duży. Zawartość tłuszczu i glukozyolanów w nasionach średnia. Zawartość białka w suchej masie beztłuszczowej mniejsza od średniej. Masa 1000 nasion większa od średniej. Zimotrwałość roślin dość duża. Rośliny średniej wysokości, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin początku kwitnienia i dojrzałości technicznej nieco wcześniejszy od średniego. Odporność na zgniliznę twardzikową, suchą zgniliznę kapustnych i czerń krzyżowych średnia, na choroby podstawy łodygi mniejsza od średniej. Według deklaracji hodowcy odmiana jest odporna na wirusa żółtaczki rzepy (TuYV).

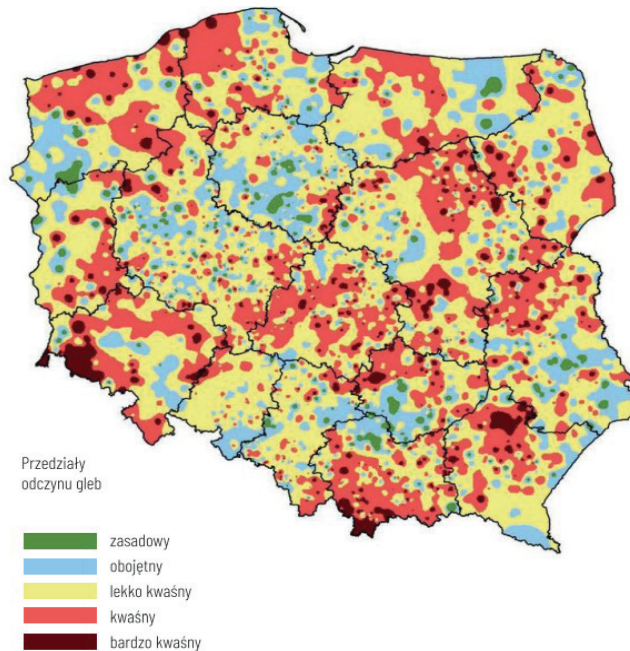
PT315 – Plon nasion duży do bardzo dużego. Zawartość tłuszczu w nasionach duża, glukozyolanów powyżej średniej. Zawartość białka w suchej masie beztłuszczowej średnia. Masa 1000 nasion mniejsza od średniej. Zimotrwałość roślin średnia. Rośliny wysokie, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin początku kwitnienia i dojrzałości technicznej średni. Odporność na zgniliznę twardzikową, suchą zgniliznę kapustnych i czerń krzyżowych – średnia, na choroby podstawy łodygi – mniejsza od średniej.

Tom – Plon nasion duży. Zawartość tłuszczu w nasionach średnia, glukozyolanów mała. Zawartość białka w suchej masie beztłuszczowej dość duża. Masa 1000 nasion średnia. Zimotrwałość roślin średnia. Rośliny dość niskie, o dużej odporności na wyleganie. Termin początku kwitnienia wcześniejszy od średniego, dojrzałości technicznej średni. Odporność na zgniliznę twardzikową, choroby podstawy łodygi i czerń krzyżowych – średnia, na suchą zgniliznę kapustnych – mniejsza od średniej.

Rolniku, ureguluj pH gleby!

Zakwaszenie gleb jest jednym z najpoważniejszych problemów polskiego rolnictwa od lat. Ponad 64% procent gruntów wymaga odkwaszania a sytuacja wciąż się pogarsza (rys.1). Powodem tego jest zbyt niski poziom zużycia nawozów wapniowych w Polsce, które nie jest w stanie zrównoważyć nawet zakwaszającego nawożenia azotem. Jednym z najgorzej prezentujących się pod względem zakwaszenia regionów kraju jest województwo łódzkie. Tylko 15 % gleb nie wymaga regulacji. Pozostałe 85 % arealu potrzebuje wapnowania, a 58 % gruntów ma odczyn poniżej 5,5. Tak niski wskaźnik stawia pod znakiem zapytania opłacalność uprawy na tych gruntach. Z tego właśnie powodu Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi uruchomił Program Priorytetowego Wapnowania gleb w województwie łódzkim. WFOŚiGW ogłosił, że ramach programu w dniach 31 marca – 29 sierpnia 2025 r. lub do wyczerpania środków prowadzony będzie nabór wniosków. O wsparcie mogą ubiegać się właściciele gruntów o pH poniżej 5,5 potwierdzone aktualnymi badaniami gleby z zaleceniami nie starszymi niż 4 lata.

Rys. 1 Odczyn gleb w Polsce (źródło IUNG-PIB Puławy)

Nordkalk

WSZYSTKO ZACZYNA SIĘ OD WAPNOWANIA

AtriGran

Błyskawicznie udostępnia wapń
Aktywuje mikrobiom glebowy

pH 7.0

WIĘCEJ

NA PH70.PL

Program przewiduje wsparcie w wysokości do 150 zł/tonę czystego składnika odkwaszającego (CaO lub MgO).

Dlaczego pH gleby jest ważne?

Odczyn gleby to jeden z kluczowych czynników wpływających na efektywność uprawy. pH gleby to parametr, który mówi o kondycji gleby, jej sprawności i możliwości zapewnienia odpowiednich warunków do wzrostu i plonowania. Żyzna gleba powinna mieć odczyn w zakresie 6,2-7,2. Optymalna kwasowość zapewnia:

- Dobry dostęp dla roślin do niezbędnych składników odżywczych.
- Prawidłową gruzełkową strukturę.
- Wysoką retencję wodną.
- Właściwy stosunek powietrzno-wodny
- Duże i efektywne życie biologiczne w glebie
- Wzmocnienie ścian komórkowych (ograniczenie chorób, przeciwdziałanie wyleganiu)
- Wysoką odporność na stres temperaturowy.
- Ograniczony wpływ toksycznego glinu i innych metali ciężkich.
- Opłacalność prowadzonych upraw

Dlaczego odczyn poniżej 5,5 wymaga szybkiej poprawy?

Zakwaszenie gleby poniżej 5,5 to mało sprawna gleba - gorsza struktura, nieprawidłowe stosunki powietrzno - wodne, obniżony potencjał nawozowy, wyższe stężenia substancji toksycznych i zanik życia glebowego. Obniżony odczyn prowadzi do szeregu niekorzystnych zjawisk w uprawach rolniczych:

- Niskie, poniżej oczekiwań plony.
- Gorszej jakości zbierane produkty.
- Choroby niedoborowe, wskazujące na braki fosforu, magnezu, innych.
- Słaby, mało rozwinięty system korzeniowy, często uszkodzony przez ruchomy glin.
- Występowanie chwastów kwasolubnych: sporek polny, rdest ostro gorzki, szczaw polny, gęsiówka piaszkowa.
- Obniżona skuteczność herbicydów i fungicydów.
- Trudna uprawa, struktura bryłowa, lub rozpylenie.
- Szybsza susza fizjologiczna w latach suchych i zlewność gleb w latach mokrych.
- Wysoka zawodność upraw w niekorzystnych latach.

Jakie produkty wapienne wybrać?

Wapno, które stosujemy w rolnictwie, może być samodzielną kopaliną (kreda), odpadem poprodukcyjnym (np. z cukrowni, zakładów sodowych, itp.) albo wapnem pochodzącym z przerobu skał wapiennych poprzez mielenie lub prażenie w wysokich temperaturach. Produkty bezpieczne w stosowaniu dla gleby, jej procesów biochemicznych oraz życia glebowego, są wapna węglanowe. Węglany to szeroka grupa produktów o różnej jakości i składzie. Na jakość produktów mają wpływ dwie podstawowe cechy: twardość surowca i stopień rozdrobnienia, co przekłada się na sprawność produktu – reaktywność.

Co to jest reaktywność wapna i jakie ma znaczenie dla jakości?

Reaktywność wapna to jedno z wielu możliwych badań mówiących o efektywności produktu. Test reaktywności to badanie, które sprawdza zdolność wapna do zobojętniania kwasu glebowego. Parametr ten mówi nam, jaka część produktu nam zadziała. Dlatego przyjmuje się, że do efektywnego wapnowania należy stosować produkty wysoko reaktywne, z reaktywnością powyżej 70%. Produkty Nordkalk mają pod tym względem wysoką jakość. Nordkalk Standard Cal powyżej 80%, a Nordkalk Fast Cal oraz granulowane produkty AtriGran blisko 100%.

O czym jeszcze powinniśmy pamiętać w aspekcie wapnowania?

Należy pamiętać, że jeśli prowadzenie uprawy ma być opłacalne, niezbędne jest systematyczne badanie gleby i bieżąca regulacja odczynu. Badania gleby pomagają w prowadzeniu racjonalnego nawożenia. Uregulowanie pH i optymalne nawożenie to mniejsze koszty i wyższe plony. Dlatego warto często i prawidłowo robić testy glebowe, nie tylko w kontekście dofinansowania.

Jak w skrócie moglibyśmy podsumować ten temat?

Rolniku, zbadaj glebę, ureguluj pH, nawoź racjonalnie! Jeśli masz gleby silnie zakwaszone poniżej 5,5 pH skorzystaj z Programu Priorytetowego Wapnowanie gleb w województwie łódzkim.

Nordkalk
Roman Rutkowski

Po wiedzę i poradę zapraszamy na portal:

www.ph70.pl

W razie pytań zapraszamy do kontaktu:

Południowa cz. woj. łódzkiego:

Piotr Podolak – tel. +48 607 278 879,
piotr.podolak@nordkalk.com

Północna cz. woj. łódzkiego:

Roman Rutkowski – tel. +48 609 444 807,
roman.rutkowski@nordkalk.com

W sprawie Programu

Priorytetowego Wapnowanie gleb
w województwie łódzkim,
zapraszamy na strony WFOŚiGW:

[https://www.wfosigw.lodz.pl/wapnowanie-gleb-
-osoby-fizyczne/](https://www.wfosigw.lodz.pl/wapnowanie-gleb-osoby-fizyczne/)

lub kontakt poprzez pocztę elektroniczną
fundusz@wfosigw.lodz.pl
lub pod nr telefonu 42 207 14 80

Nordkalk

NAJWYŻSZY STANDARD

StandardCal

Zwiększa wykorzystanie składników pokarmowych

Przyspiesza powstawanie próchnicy

Wapnowanie w województwie łódzkim

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi ogłasza, że w dniach 31 marca – 29 sierpnia 2025 r. lub do wyczerpania środków prowadzony będzie nabór wniosków w ramach Programu Priorytetowego Wapnowanie gleb (osoby fizyczne).

Cel zadania programu: Wsparcie działań regeneracyjnych gleb zakwaszonych na terenie województwa łódzkiego realizowane przez osoby fizyczne, w tym osoby fizyczne prowadzące działalność rolniczą.

Zachęcamy do zapoznania się z treścią ww. Programu i do ubiegania się o dofinansowanie!

BENEFICJENCI: osoby fizyczne (właściciel / współwłaściciel / użytkownik wieczysty) użytków rolnych

FORMA WSPARCIA: Dotacja w formie refundacji

WIELKOŚĆ WSPARCIA: dotacja w wysokości do 150 zł za tonę czystego składnika odkwaszającego (CaO lub MgO)

BUDŻET: 4.000.000,00 zł

NAJWAŻNIEJSZE INFORMACJE:

- dla użytków rolnych o pH gleby równym lub niższym niż 5,5;
- wnioskowana kwota nie mniejsza niż 1 tys. zł oraz nie wyższa niż 20 tys. zł;

• ograniczenie ilości dokumentów potwierdzających poniesiony wydatek do 5 faktur;

• konieczny wynik badania gleby przeprowadzonego przez OSChR stanowiący załącznik do wniosku o dofinansowanie;

• formularz wniosku będzie zawierał warunki umowy dotacji (brak konieczności zawierania umowy);

• okres kwalifikowania wydatków od dnia ogłoszenia naboru;

• WFOŚiGW zastrzega sobie prawo do anulowania naboru w przypadku ogłoszenia Programu przez NFOŚiGW.

NABÓR WNIOSKÓW TRWA W OKRESIE: 31 marca – 29 sierpnia 2025 r. lub do wyczerpania środków

UWAGA:

WNIOSKI ZŁOŻONE POZA TERMINEM TRWANIA NABORU POZOSTAJĄ BEZ ROZPATRZENIA

Budżet naboru: 4.000.000,00 zł

Cel zadania: Wsparcie działań regeneracyjnych gleb zakwaszonych na terenie województwa łódzkiego realizowane przez osoby fizyczne, w tym osoby fizyczne prowadzące działalność rolniczą.

W ramach ww. naboru będą przyjmowane wnioski wypełnione elektronicznie i przesłane do Funduszu wraz z załącznikami:

- w formie papierowej lub
- w formie elektronicznej za pośrednictwem Platformy Usług Administracji Publicznej (ePUAP) – należy wydrukować i podpisać wniosek a następnie zeskanować go wraz z załącznikami i przesłać e-PUAP'em. Wniosek można również podpisać kwalifikowanym podpisem elektronicznym.
- dodatkowo, równolegle przekazujemy sam formularz wniosku bez podpisu (w wersji edytowalnej) przez:

• Portal Beneficjenta

W celu złożenia wniosku o dofinansowanie należy:

- Założyć konto na Portalu Beneficjenta
- Pobrać, a następnie wypełnić aktywny formularz PDF wniosku o dofinansowanie dostępny po lewej stronie w zakładce „DEDYKOWANA OFERTA DLA BENEFICJENTA (FORMULARZE WNIOSKÓW) Programy i konkursy”.

• Wydrukować wypełniony formularz wniosku wraz z załącznikami, podpisać i dostarczyć: w formie papierowej do siedziby Funduszu lub za pośrednictwem Platformy Usług Administracji Publicznej (ePUAP)

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi, ul. Dubois 118, 93-465 Łódź

• Dodatkowo wypełniony plik z formularzem wniosku przekazujemy do Funduszu za pomocą „SKRZYNKI PODAWCZEJ – PDF” – dostępnej na Portalu Beneficjenta. (UWAGA: to jest dodatkowa czynność techniczna, która nie stanowi złożenia wniosku)

Załączniki

- Treści programu
- Formularz wniosku z załącznikami: <https://portal.wfosigw.lodz.pl/>
- Oświadczenie o zrealizowaniu zadania (dok. wymagany do wypłaty dotacji)
- Ważne Informacje – przed złożeniem wniosku
- Rodzaje „Wapna” nawozowego objęte dofinansowaniem

Informujemy również, iż nabór wniosków może zostać zakończony lub wstrzymany w przypadku wcześniejszego wykorzystania środków w budżecie, o czym zostaną Państwo informowani poprzez stronę internetową: www.wfosigw.lodz.pl,

Zachęcamy do kontaktu z Funduszem za pomocą poczty elektronicznej: fundusz@wfosigw.lodz.pl lub pod nr telefonu 42 207 14 80

Wojewódzki Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej w Łodzi

Wojewódzki Przegląd Zespołów Śpiewaczych 2025 w Ostrówku

W dniach 25–26 kwietnia 2025 roku w Ostrówku odbył się Wojewódzki Przegląd Zespołów Śpiewaczych – ważne wydarzenie kulturalne, od lat służące popularyzacji tradycyjnej muzyki ludowej. Spotkanie to stanowi nie tylko okazję do prezentacji unikalnego repertuaru pieśni przekazywanych z pokolenia na pokolenie, ale również formę aktywnej ochrony niematerialnego dziedzictwa kulturowego regionu łódzkiego. Przegląd cieszy się uznaniem środowisk artystycznych i miłośników folkloru, stając się przestrzenią spotkań, inspiracji i wymiany doświadczeń.

Tegoroczna edycja była wyjątkowa – po raz pierwszy wydarzenie objęło uczestników z całego województwa. Do Ostrówka przyjechało blisko 300 wykonawców reprezentujących zarówno uznane, jak i debiutujące zespoły śpiewacze, solistów oraz duety w formule mistrz-uczeń. Tak szeroki zasięg przeglądu potwierdził, że tradycyjna muzyka ludowa nadal żyje w lokalnych społecznościach, a młodsze pokolenia z zaangażowaniem podejmują trud jej pielęgnowania.

W konkursie zaprezentowało się:

- 30 zespołów śpiewaczych,
- 10 solistów,
- 6 duetów mistrz-uczeń.

Wykonania oceniano pod kątem autentyczności, wartości artystycznej i wierności lokalnej tradycji. Najlepsi wykonawcy zostali zakwalifikowani do udziału w 59. Ogólnopolskim Festiwalu Kapel i Śpiewaków Ludowych w Kazimierzu Dolnym.

Laureaci wytypowani do Kazimierza Dolnego:

- Żeńska grupa Zespołu Śpiewaczo-Obrzędowego z Ożarowa (ziemia wieluńska);

- Męska grupa Zespołu Śpiewaczo-Obrzędowego z Ożarowa (ziemia wieluńska);
- Żeńska grupa Zespołu Śpiewaczego „Ksinzoki” z Łowicza (region łowicki);
- Męska grupa Zespołu Śpiewaczego „Ksinzoki” z Łowicza (region łowicki);
- Zespół Śpiewaczy „Jezioranki” z Jeziorska (region sieradzki);
- Marta Baran z Ogonowic (ziemia opoczyńska)
- Mistrzynie Jagoda Majtyka z Dziecięcym Zespołem Obrzędowym z Ożarowa (ziemia wieluńska);
- Mistrzynie Maria Bakowicz z uczennicą Julią Śpiewak z Chojnego (region sieradzki);
- Mistrz Leszek Wiśniewski z uczniem Franciszkiem Wojdą z Łowicza (region łowicki);

- Mistrzynie Kamila Biniek z uczennicą Aleksandrą Pecyną z Opoczna (region opoczyński)

Przegląd potwierdził wysoki poziom merytoryczny i artystyczny uczestników oraz ich głębokie zaangażowanie w pielęgnowanie lokalnego dziedzictwa. Wielu wykonawców zaprezentowało starannie dobrany repertuar, wiernie oddający muzyczne tradycje swoich

regionów, co świadczy o rosnącej świadomości i trosce o autentyczność przekazu.

Jury zwróciło uwagę na znaczący wzrost liczby debiutujących zespołów, które – mimo mniejszego doświadczenia – wykazały się pasją i chęcią dalszego rozwoju. To pozytywny sygnał dla przyszłości śpiewu

ludowego w regionie. Jednocześnie podkreślono potrzebę dalszego doskonalenia warsztatu wykonawczego – zwłaszcza w zakresie emisji głosu, frazowania i harmonii. Zaznaczono, jak istotne jest zachowanie cech charakterystycznych dla środkowopolskiej tradycji śpiewaczej, aby nie zatracić jej unikalnego brzmienia w obliczu współczesnych wpływów.

Źródło oraz więcej informacji i zdjęć na stronie: <https://www.ldk.lodz.pl/aktualnosci-a3/wojewodzki-przeglad-zespolow-spiewaczych-2025-w-ostrowku-r6090>

Oprac. Sylwia Skulimowska

Fot. M.Paroń-Pieczara,

Gminny Ośrodek Upowszechniania Kultury i Sportu w Ostrówku.

Nowość w ofercie Emerson

Higiena w najlepszej cenie

Teraz w ofercie Nexxt & Svema dostępne dozowniki, mydła, kremy do rąk oraz pasty BHP do dozowników. Oferujemy dwie pojemności wkładów (500/1000 ml), dozowniki automatyczne oraz manualne, w dwóch kolorach (czarnym i białym).

Przy zakupie 2 wkładów (do dozowników manualnych) **lub 3 wkładów** (do dozowników automatycznych) **odpowiedni dozownik otrzymasz od nas**

za 10 groszy netto!

Aby skorzystać z promocji podaj kod „Emerson 2025”

- ✓ **Kup 3 mydła + dozownik automatyczny 1000ml za 10 groszy**
- ✓ **Kup 2 mydła + dozownik manualny 500ml za 10 groszy**
- ✓ **Kup 2 mydła + dozownik automatyczny 1000ml za 10 groszy**
- ✓ **Kup 2 pasty BHP + dozownik manualny 2000ml za 10 groszy**
- ✓ **Kup 2 balsamy do rąk + dozownik manualny 500 ml za 10 groszy**

Emerson Polska Sp. z o. o. Sp. K.

ul. Belzacka 176/178, 97-300 Piotrków Trybunalski

tel.: +48 44 6490680 / nexxt@emerson.pl / handlowy@emerson.pl

nexxt.com.pl